

Förebyggbara dödsfall – vad beror dödsfallen på?

Globalt

1. Högt blodtryck
2. Rökning
3. Fetma
4. Diabetes
5. Kost – mycket salt
6. Kost – lite frukt

Sverige

1. Högt blodtryck
2. Fetma
3. Rökning
4. Diabetes
5. Blodfetter
6. Nedsatt njurfunktion

Förebyggbara dödsfall

- En person dör var 6:e sekund av en tobaksrelaterad sjukdom
- 50% av alla dödsfall i lungcancer beror på tobaksbruk
- 520 milj människor kommer att dö av tobak under de närmaste 50 åren

Reklamen som lockar nya rökare

- Tobaksindustrin, liksom all kommersiell verksamhet, drivs av ett enda intresse: ekonomisk vinst. Det som skiljer tobaksbolagen från annan industri är att produkterna de tillverkar tar död på mer än hälften av kunderna i förtid.
- Behovet av nyrekrytering är därmed stort, skriver Cancerfonden i Cancerfondsrapporten 2013

Tobaksdirektivet

- EU:s Tobaksdirektiv började tillämpas i EU-länderna 20/5 2016. Då ändrades den svenska tobakslagen och tobaksförordningen. Tanken med direktivet är att alla EU-länder ska ha liknande lagar om hur man tillverkar, presenterar och säljer tobaksvaror och liknande produkter. Det gäller vanliga cigaretter, rull- och piptobak, cigarrer, cigariller, rökfria tobaksvaror, e-cigaretter och örtcigaretter.

Här är de viktigaste nyheterna

- Cigaretter och rulltobak med dominerande smaktillsatser förbjuds
- Tobaksindustrin måste meddela EU- länderna vilka ingredienser deras tobaksprodukter innehåller.
- Det ska finnas hälsovarningar på förpackningarna. Varningarna (bild, text och information om rökavvänjning) måste täcka 65% av fram- och baksidan på cigarett och tobakspaketet.
- Varningarna ska ha en minsta storlek och små förpackningar förbjuds för vissa produkter.
- Förbudet att ange halten av tjära, nikotin och kolmonoxid på cigarettförpackningar

- All vilseledande reklam på förpackningarna förbjuds
- Förpackningarna ska ha en särskild id-märkning så att man kan spåra dem och bekämpa den olagliga handeln.
- EU-länderna får förbjuda nätförsäljning av tobaksvaror och liknande produkter
- E-cigarettor omfattas av säkerhets- och kvalitetskrav och krav på anmälan
- Tillverkare och importörer måste anmäla nya typer av tobaksvaror till EU- länderna innan de får släppa ut dem på EU marknaden

**Hälsovarning med
kombination av text
och bild, på fram-
och baksida.**

**Varningstext
på sidan.**

**Rökavvänjningsinformation,
på fram- och baksida.**

**Varningstext om
cancerframkallande
ämnen, på sidan.**

Tobaksprodukter

- Cigaretter
- Cigariller
- Cigarrer
- Vattenpipa
- Elcigaretten
- Snus
- Tuggsnus
- Nikotintuggummi
- Zoonic-spray, pulver
- Nikotinläkemedel

Snus och cancer

- Inget samband med cancer i bukspottkörteln
- Inget samband med cancer i munhålan, lungan eller tjocktarmen
- Måttligt ökad risk för cancer i matstrupen
- Svagt ökad risk för cancer i ändtarmen
- Inget samband med risk att insjukna i cancer men svagt ökad risk att dö efter cancer i prostata

Snus och hjärt-kärlsjukdom

- Inget samband med risk att insjukna i.....
-men viss evidens för måttligt ökad risk att dö tidigt efter hjärtinfarkt och stroke
- Snusstopp ger halverad risk att dö efter hjärtinfarkt
- Ökad risk för hjärtsvikt

Snus och typ 2 diabetes

- Måttligt ökad risk hos högkonsumenter
- Snusbruket förklarade 13% av alla fall av typ 2 diabetes bland snusare

Snusande kvinnor – ny målgrupp för tobaksindustrin

Snusning under graviditet

- Ökar risken för:
- Prematur födsel
- Intrauterin fosterdöd
- Andningsuppehåll i neonatalperioden
- Läpp-käk-gomspalt
- Tillväxthämning (måttlig)

Slutsats

Snus lika farligt som rökning under graviditet

Risken för tillväxthämning skiljer sig hos snusare och rökare

- Rökare har högre risk att föda ett tillväxthämmat barn
- Rökande mödrar har 200% högre risk
- Snusande mödrar har 30% högre risk

- Vid rök-/snusstopp i tidig graviditet ses ingen ökad risk
- Vid rökstopp senare under graviditet löper rökare fortsatt förhöjd risk att föda ett tillväxthämmat barn.
- **Slutsats**
 - Nikotin påverkar tillväxt måttligt
 - Förbränningsprodukter påverkar både i tidig och sen graviditet

Vattenpipa

Vattenpipa

- Kall rök – len och mild
- Smaksatt tobak mest vanlig
- 30% tobak – 40% smaktillsats
- Mer än 40 olika smaker
- Rökmassa =smak+melass (omfattas ej av tobakslagen)
- En vattenpips session vara i ca 20-80 min
- 50- -200 puffar
- Vattenpipsrökaren kan under en session dra i sig lika mycket rök som ca 100 cigaretter

Kulturella aspekter

- Vattenpipa har sedan 1500-talet varit en del av kulturen
- Vattenpipa är ett alltmer vanligt inslag när folk umgås
- Redan vid 10 års ålder börjar barnen röka vattenpipa
- Ingen åldersgräns för inköp av tobak
- Rökning bland barn har ökat under kriget

Kulturella aspekter

- Kvinnorna röker inte så mycket vanliga cigaretter men röker sedan länge vattenpipa. Det är ett sätt att umgås – fika.
- Vattenpipan smyckas vid speciella tillfällen
- Rökförbud efterlevs inte

E-Cigaretter

E-cigarettes – hot eller lösning?

Barbro Holm Ivarsson

Psykologer mot Tobak

Mer information och referenser på www.psykologermottobak.org

E-vätska med nikotin och smakämnen **förångas med hjälp av ett batteri och dras ner i lungorna**

Kan se ut på många sätt

SUPERSMOKER Bluetooth

Varför sluta? Bara minska!

Tobaksindustrin vill att människor ska röka e-cigarettor som *komplement*.

E-cigarettor marknadsförs som

- en hjälp att minska eller sluta
- ett hälsosammare alternativ
- ett modernare, glamorösare sätt att njuta av nikotin
- ett alternativ på platser där rökning inte är tillåtet
- modernare, coolare, billigare, mer socialt acceptabelt, man slipper lukta rök.

WHY QUIT?
SWITCH TO BLU

blu is the smart choice for smokers wanting a change. Take back your freedom to smoke when and where you want without ash or smell. blu is everything you enjoy about smoking and nothing else. Nobody likes a quitter, so make the switch today.

Visit blucigs.com

* New blu Smart Pack

PREMIUM ELECTRONIC CIGARETTE

18+ only. CALIFORNIA PROPOSITION 65 - Warning: This product contains nicotine, a chemical known to the state of California to cause birth defects or other reproductive harm.

Skadlighet

- Biverkningar torr mun och hals, irritation i luftvägarna, torrhosta, yrsel.
- EC skadar lungor, blodkärl och hjärta. På lång sikt högt blodtryck, astma, KOL, lunginflammation, hjärtarytmier, hjärtsvikt.
- **Nikotin skadar ungdomar : försämrad impulskontroll, uppmärksamhet, kognition, ökad risk för ångest och depression samt beroende av tobak, alkohol och droger.**
- Nikotin kan påverka hjärta, lungor och CNS på foster.
- Giftinformationscentralen: 50-tal förgiftningsfall per år.
 - Kräkningar, kallsvetteningar, slöhet och hjärtklappning.
 - I allvarliga fall kramper och påverkan på puls, blodtryck och andning.
- Explosioner med personskador och bränder.

EC "startprodukt" för unga

Varför använder svenska ungdomar EC?

- Sluta röka - 10%
- Nyfikenhet - 70%
- Godare - 10%
- Fick inte tag på vanliga cigaretter - 5%

I USA använder nästan 20% EC för att röka cannabis.

Farhågor

- Kan användas som "leksaker" av barn
- Risken att bli rökare är minst dubbelt så stor
- Nikotin skadligt för den växande hjärnan
- Risk för nikotinförgiftning
- Kan laddas med cannabis och spice

“Dripping” nytt sätt att röka EC

- “Direct drip atomizers” (DDAs)
- E-vätska droppas direkt på ett upphettat batteri.
- Ger mer rök, starkare smak och kraftigare känsla i halsen.
- Tros vara farligare.

Lag om EC 1 juli 2017

Lagen gäller bara EC med nikotin

Regleras som en tobaksprodukt (ej som läkemedel)

- Anmälan om försäljning till Folkhälsomyndigheten
- Åldersgräns för försäljning 18 år
- Max-nivå av nikotin som levereras på en konstant nivå
- Hälsovarningar
- Innehållsdeklaration
- Bruksanvisning
- Förbud mot tillsatser som antyder hälsa, energi och vitalitet
- Barnsäkra förpackningar, skyddade mot läckage
- Begränsningar i rätten att göra reklam

Saknas

- Förbud att använda EC i **rökfria miljöer** (finns som lagförslag)
- Förbud mot **godismaker**, förpackningar som ser ut som leksaker och gratisutdelning
- Reglering av **nikotinfria EC**.

Skulle glassen
få säljas om den
innehöll mer än
50 ämnen som
framkallar cancer?

